

svůj v penězích (§ 784 obč. zák.), vztahuje se jen na jeho poměr k hlavnímu dědici — nemá i on rozuměn býti pod výrazem »dědic« Šu 11 zák. a tudíž logicky důsledně nenastupuje-li, když vlastník zemřel, i on místo jeho v řízení dle Šu 3 n. n. náhr. zák., kde se právě o vyřízení otázky Šu 11 zák. jedná. Avšak, i kdyby tomu tak bylo, zde, při vyřizování stížnosti do výpovědi, nemá to vlivu, aspoň v tomto případě ne. Neboť dle Šu 23 náhr. zák. jest podmínkou výpovědi, by žádost za poznámku z á b o r u neb oznámení zamýšleného převzetí dle Šu 2 téhož zák. byla již podána nebo současně s výpovědí se podávala, a přišla by tedy otázka zamýšleného převzetí nutně na řadu teprv, kdyby zábor poznamenán nebyl. Avšak zábor byl dle údaje výpovědního spisu poznamenán již dříve dle návrhu Státního pozemkového úřadu ze dne 17. srpna 1921, což stěžovatel nepopírá, kdežto výpověď podána teprve 7. prosince 1922. Netřeba tedy rozbírat, zda v případě, že by zábor poznamenán nebyl a rozhodným bylo tedy oznámení zamýšleného převzetí, má soud při vyřizování stížnosti do výpovědi zkoumati toliko formální otázku předchozího neb současného p o d á n í oznámení toho, či vůbec zákonitost jeho v každém směru, tedy i, zdali učiněno bylo pravému vlastníku, a pak-li je tu více vlastníků neb více účastníků na místo jeho v případě úmrtí jeho nastupujících, zdali třeba, aby učiněno bylo všem a stalo-li se tak.

Čís. 2475.

Sudiště dle Šu 99 j. n.

Jde o »jmění« žalovaného, přísluší-li mu proti žalobci, domáhajícímu se zaplacení kupní ceny proti dodání zboží, nárok na dodání zboží, jehož zaplacení se žalobce domáhá.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1923, R I 315/23.)

Dovoláný dle Šu 99 j. n. soud první stolice (krajský soud v Chebu) odmítl sám od sebe pro místní nepříslušnost žalobu proti maďarské firmě na zaplacení kupní ceny za zboží proti dodání jeho. Rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu a uložil mu, by, vyčkáje pravomoci, žalobu vyřídil, nehledě k odmítacímu důvodu. D ů v o d y: Prvý soud odmítl žalobu, dle jeho názoru podanou u nepříslušného soudu, ježto jmění žalované firmy, uvedené k odůvodnění příslušnosti dovolaného soudu, pozůstává v nároku na dodání zboží, kterýžto nárok jest jen jednou stránkou předmětu žalobního, který má za předmět placení při současném projevu ochoty dodati, pročez nemůže býti základnou pro určení příslušnosti. Lze připustiti, že nemá každý nárok na dodání též cenu peněžní, která patří k pojmu jmění ve smyslu Šu 99 j. n. V tomto případě však žalobkyně prokázala rozsudkem obchodního soudu ve Vídni ze dne 1. prosince 1920, jehož se v žalobě dovolává, že žalovaná strana sama žalovala žalobkyni na dodání zboží, o kteréž zde jde, a že žalobkyně k dodání tohoto zboží byla odsouzena. Ježto žalovaná strana jest firmou protokolovanou a povinnost žalobkyně, dodati, se týče velkého množství zboží značné ceny, dlužno míti s jistotou za to, že žalovaná potřebuje ono zboží buď k dalšímu zci-

zení, buď ku zpracování, a že žalovaná tudíž, když žalovala žalobkyni na dodání, byla v prvé řadě vedena tím, že si chtěla zajistiti hmotné zájmy. Jest proto odůvodněn závěr, že nárok na dodání představuje hodnotu majetkovou byť i sebe menší, tak že — ježto povinnost žalobkyně, dodati, jest nesporná — jsou tu předpoklady §u 99 j. n. Co se týče pak druhého důvodu odmítacího, jest i ten lichý. Dle §u 41 odstavec druhý j. n. se děje zkoumání příslušnosti na základě údajů strany žalující. Žalobcem jest firma V. v Karlových Varech, a ježto Karl. Vary jsou v obvodu dovolaného soudu, jest tento soud dle prvé věty druhého odstavce §u 99 j. n. příslušným, jelikož okolnost, z které továrny má býti dodáno, nepřichází v úvahu, ježto poddlužník dle žaloby má své sídlo v tuzemsku.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Dle §u 99 j. n. lze podati žalobu proti osobám, kteréž nemají v tuzemsku bydliště, jde-li o nárok majetkoprávní, u každého soudu, v jehož obvodu mají osoby ty jmění, nebo předmět, jehož jest se žalobou domáháno. U pohledávek platí bydliště poddlužníka za místo, kde se jmění nachází. Žalobkyně odůvodňuje příslušnost krajského soudu v Chebu tím, že v jeho obvodě jest jmění žalované firmy a to pohledávka na vydání koupeného zboží z továrny v Ústí n. L., kterážto pohledávka přísluší žalované straně proti žalobkyni, mající sídlo v Karl. Varech, tedy proti poddlužnici, vlastně dlužnici, mající sídlo v obvodu chebského krajského soudu (§ 99 j. n.) a dále tím, že pohledávka tato jest již určena pravoplatným rozsudkem obchodního soudu ve Vídni ze dne 1. prosince 1920, takže nelze namítati, že by pohledávka ta nepředstavovala majetkovou hodnotu nezjistitelnou. Rekursní soud správně posoudil věc, uznáv, že, byla-li žalující strana pravoplatně odsouzena k dodání zboží, dlužného z tržové smlouvy, nárok žalované strany na dodání zboží toho má určitou majetkovou hodnotu. Námitka stěžovatelky, že § 99 j. n. předpokládá jmění, od žalobního nároku odlišné, nevylučuje v tomto případě sudiště dle §u 99 j. n., neboť nárok žalované na dodání zboží jest nárokem samostatným a od žalobního nároku, jenž směřuje k zaplacení tržové ceny, odlišným. Okolnost, že nárok žalované firmy, jenž má odůvodniti sudiště dle §u 99 j. n., přísluší právě proti žalobkyni, není zde na závalu, neboť k odůvodnění příslušnosti dle §u 99 j. n. stačí i vzájemná pohledávka žalovaného proti žalobci, byť i byla spornou, nebo podmíněnou výsledkem právě tohoto sporu. Rovněž správně vyvrátil rekursní soud druhý důvod soudu první stolice, z něhož tento žalobu odmítl, neboť soud má zkoumati podmínky své nepřislušnosti dle údajů žalobních (§ 41 j. n.). Z těchto údajů, kdež jako sídlo žalující firmy byly uvedeny Karlovy Vary, nemohl první soud bez ústního jednání zjistiti, že by nyní sídlem žalobkyně byla Vídeň, byť i přiložené rozsudky Vídeňského obchodního a nejvyššího soudu tomu nasvědčovaly, že v roce 1920 společnost ta ve Vídni sídlo měla, neboť rozpor v příčině sídla žalující společnosti dá se odstraniti pouze na základě přednesu stran v řízení sporném. Poněvadž dle §u 99 j. n. při pohledávkách sídlo

poddlužníka platí za místo, kde jmění jest a dle údajů žalobních žalobkyně má sídlo v Karl. Varech, tedy v obvodu krajského soudu v Chebu, dlužno za to míti, že tvrzené jmění žalované firmy jest v obvodu Chebského krajského soudu, u něhož žalováno. Jest tudíž příslušnost tohoto soudu dle Šu 99 j. n. odůvodněna, byť i firma žalující u tohoto soudu nebyla v obchodní rejstřík dosud zapsána.

Čís. 2476.

Náhradový zákon ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n.

Pokud lze nehosподаřícímu vlastníku přiznati právo ku stížnosti do výpovědi.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1923, R I 323/23.)

Rekursní soud vyhověl částečně stížnosti vlastníka do usnesení prvního soudu, jímž mu byla doručena výpověď ze zabraného majetku. Nejvyšší soud změnil usnesení rekursního soudu v ten rozum, že zamítl stížnost vlastníkovu vůbec.

Důvody:

Výpověď má dána býti osobě hospodařící (§ 12 náhr. zák.), doručena však býti nejen jí, nýbrž i vlastníku, je-li tento osobou od ní rozdílnou (§ 18 téhož zák.). Vlastník nehosподаřící nemá, ať už mu výpověď doručena povinně anebo nepovinně, t. j. ať jest dána zároveň osobě hospodařící či nikoli, vlastně ani práva stížnosti (§ 20 téhož zák.), a tak by vlastně bylo stížnost jeho jako nepřipustnou odmítnouti, ale dlužno počítati s možností, že na těch kterých nemovitostech za lhůty výpovědní hospodaření nabude na př. když by ta která práva pachtovní v mezičase skončila nebo jinak odpadla, a pro ten případ jeví se pak výpověď z hospodaření i ohledně nemovitostí, na nichž dočasně nehosподаří, praktickou. Lépe tedy, ba nutno i stížnost proti ní připustiti, jenže důvodem stížnosti nemůže býti právě ta okolnost, že vlastník na těch kterých nemovitostech dočasně nehosподаří, protože pak by se věc pohybovala v chybném kruhu, nýbrž odporovati jí možno jen z týchž příčin, z kterých lze odporovati výpovědi ohledně nemovitostí, na nichž už nyní, v čas dané výpovědi, hospodaří. A po té stránce tedy měl ji rekursní soud pouze zkoumati a tu by byl dospěl i zde, jako u nemovitostí vlastníkem obhosподаřovaných, k témuž úsudku, že totiž platné námitky proti výpovědi ve stížnosti obsaženo není. Starati se o to, že nebyla dána výpověď osobám třetím (pachtýřům), které té doby na těch kterých nemovitostech hospodaří, není věcí soudu, nýbrž Státního pozemkového úřadu, jenž nebude moci proti nim pro nedostatek exekučního titulu provésti exekuci (§ 20 náhr. zák.), což ovšem nemůže býti důvodem, aby výpověď nebyla dána vlastníku z případného hospodaření jeho. Dlužno pamatovati, že v zásadě vlastníku hospodaření vždy přísluší a že jen dočasně omezeno býti může právy osob třetích, jak to vyplývá z pojmu vlastnického práva.